

Motion till riksdagen

1989/90:Jo67

av Gunilla André m.fl. (c)

med anledning av prop. 1989/90:146

Livsmedelspolitiken

För miljoner människor i världen är svälten i dag en ohygglig verklighet. Dessutom lider miljoner människor av undernäring. Många barn och inte minst flickor drabbas av bristen på föda.

Samtidigt ökar befolkningen på vår jord. Sedan 1950 har det skett en fördubbling. Ökningstakten sker nu allt snabbare. För 1990-talet beräknas tillväxten bli omkring 96 miljoner per år. Det innebär den största befolknings-tillväxten i historien.

Från 1984 har spannmålsproduktionen, per person räknat, minskat. Effekterna är särskilt märkbara i Afrika och Latinamerika. Dessa områden tillsammans med Östeuropa och Asien har tvingats öka sin spannmålsimport.

Situationen i Afrika beskrivs exempelvis som "Mardröms-scenariet" av Världsbanken som gjort analyser baserade på dagens utvecklingstendenser.

Även asiatiska industriländer såsom Japan, Taiwan och Sydkorea som importerar en stor del av spannmålsbehovet kommer att bli alltmer sårbara.

För första gången i historien producerade USA 1988 mindre spannmål än nationen själv förbrukade. Det ledde till att över 100 nationer, som normalt importerar spannmål från USA, konkurrerade om små exportöverskott från Argentina, Australien och Frankrike.

Rapporter från öststaterna ger vid handen att bristen på livsmedel där är betydande. Ordet kris nämns allt oftare.

Jorderosion, brist på vatten, miljöförstöring och klimatförändringar gör att produktionen totalt sett minskar. Worldwatch Institute antar exempelvis att världens spannmålsproduktion har svårigheter att öka med 1 % medan befolkningstillväxten ökar med 2 %. Detta kommer att leda till prisökningar som de fattiga folken inte kan betala.

Sammantaget krävs världsvida insatser på många områden för att klara av att ge människorna mat för dagen.

När vi i Sverige nu skall lägga fast en långsiktig jordbrukspolitik kan vi inte göra detta utan att ta hänsyn till den globala livsmedelssituationen.

Enligt vår uppfattning kan det inte vara rimligt att vårt land som har bland de bästa växtbetingelserna i världen och dessutom en kunnig och effektiv jordbrukarkår skall försumma att ta tillvara denna unika tillgång.

Jordbruket och den odlingsbara jorden är en oskattbar resurs som vi med ansvar för världen och för kommande generationer så långt som möjligt måste utnyttja och förvalta.

Att som regeringen framställa jordbruket som en belastning för samhället och ekonomin, som man med olika metoder skall söka bli av med så fort som möjligt, är häpnadsväckande kortsynt och ansvarslost.

En bild som dessutom förstärks av att man genom skogsplantering är beredd att kanske för all framtid offra god åkerjord med det enda motivet att det just nu tillfälligtvis finns ett teoretiskt livsmedelsöverskott.

En besökning av åkerjorden innebär i motsats till produktion av t.ex. råvara för etanolframställning, som centern i olika sammanhang motionerat om, att det inte blir möjligt att återgå till livsmedelsproduktion när det förr eller senare kommer att bli nödvändigt.

Även om man skulle bortse från livsmedelssituationen i världen finns det skäl att vidmakthålla livsmedelsproduktion i vårt land. De svenska konsumenterna har rätt att även i framtiden få tillgång till mat som produceras i vårt land och med metoder som de kan kontrollera. Kvaliteten och produktionsmetoder är viktiga för konsumenten. Kostens betydelse för folkhälsan är väl känd.

Regeringens allmänna negativa inställning till jordbruket har gjort att missmodet sprider sig bland lantbrukarna. Unga kvinnor och män som har intresse av och anlag för modernäringen söker sig till andra arbeten. Framtidstron sviktar. Det kan gå fort att avfolka svenskt jordbruk och därmed också landsbygden.

Vi anser att regeringens förslag utgår från felaktiga grunder och bygger på ett ofullständigt underlag. I en så här stor och viktig fråga hade det varit naturligt med en parlamentariskt sammansatt kommitté som under erforderlig tid fått utreda och lägga förslag om jordbrukspolitiken inför framtiden. Nu saknas bl.a. erforderliga konsekvensutredningar som visar effekterna av att avskaffa ett nära 60-årigt regleringssystem.

Vi anser att jordbruket skall utvecklas, inte avvecklas. Den svenska jordbruksnäringen är en resurs som behövs nu och i framtiden. Regeringen ser jordbruket som ett stort problem, i stället för att se de möjligheter som jordbruket erbjuder.

Mot denna bakgrund anser vi att regeringens proposition 1989/90:146 Livsmedelspolitiken inte kan ligga till grund för en ansvarsfull, långsiktig jordbrukspolitik.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar avslå regeringens proposition 1989/90:146,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om en offensiv livsmedelspolitik som tar hänsyn till global livsmedelsförsörjning i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 8 maj 1990

Mot. 1989/90
Jo67

Gunilla André (c)

Hugo Andersson (c)

Roland Larsson(c)

Marianne Andersson (c)
i Vårgårda